

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

כ"ד אדר התש"פ
שנה ז'

שבת מברכין חודש ניסן
פרשת ויקהל פקודי
פרשת החודש

גיליון 329

המולד: יום ב', 11:14:10

המחלה אשר שמתי עליך

בפרקי דרבי אליעזר (פרק יז) מובא: "בשעה שבני אדם חוטאין מעבירות חמורות, הוא שולח מגיפה לבני אדם, ובשעה שבני אדם חוטאין מעבירות קלות, הוא מכה את פייתו הארץ בעבור עוונות בני אדם, שנאמר (בראשית ג, יז) 'ארורה האדמה בעבורך'".

הנה ראשונה לכל, מבואר מתוך מאמר זה, שעלינו לעסוק בעיקר באמונה שהמהלך האמיתי נעשה בשמים, ושגור בדיוק רב מי יידבק ומתי ובאיזה אופן, ולא במה שכל בני העולם מתעסקים בהם מבוקר ועד ערב, והיינו איך התפתח הווירוס ואיך הוא הגיע, ומי ומי הנדבקים, ובאיזה אופן. ואדרבא, מצב זה שהעולם שרוי בו כעת, הוא המוכיח לנו עד כמה העולם מתנהל על ידי הקב"ה ושהאדם עם כל חכמתו ופיקחותו וחישובו וחשבונו, אין לו שום שליטה. הלא אף אחד בעולם לא העלה ברעיונו מציאות כזו שבה הווירוס מתפשט לכל מדינות העולם מבלי יכולת לעצור בעדו. והלא גם כשהתפשט הווירוס בתחילה בסין, היו מדינות המערב בטוחות שהוא יעבור רק למדינות המזרח ולא יגיע אליהם, אך עד מהרה תוחלתם נכזבה; הווירוס הגיע לאיטליה, ואף ללונדון ומשם למדינות אחרות, וכבר כל המדינות נגועות, כאשר ישנן מדינות שהמצב שם קשה מאוד וכולם נתונים שם בהסגר, וישנן שמצבן קשה פחות. אך הכל מאת ה' בחשבון מדוקדק וכמו שאנו אומרים בראש השנה: "ועל המדינות בו ייאמר איזו להרב ואיזו לשלום איזו לרעב ואיזו לשובע, ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות".

בתקופה בה כיהן רבי עקיבא איגר כרבה של פוזנה, השתוללה מגפת הכולרה, מחלה הנגרמת מזיהום חיידקי של המעיין. המחלה מדבקת מאוד. כדי למנוע את התפשטות המגפה, תיקן רבי עקיבא איגר מספר תקנות שסייעו מאוד: ראשית כל מינה ועד שיהיה אחראי על ההיגיינה במרחב הציבורי, ועל המודעות לה בקרב התושבים. הגאון דאג שהוועד יממן שירותי ניקיון לבתי העניים, והפיץ כרוזים הלכתיים בדבר החובה לשמור על הבריאות על ידי הרתחת מי השתייה ושמירה על ניקיון אישי.

כדי להמעיט התכנסויות המוניות, קבע בין היתר כי ניתן לוותר על תפילות במניין. לקראת הימים הנוראים באותה שנה, קבע כי תיערך הגרלה ובה ייקבע אלו מחברי הקהילה יתפללו בבית הכנסת בתפילות ימי ראש השנה, ואלו בתפילות יום הכיפורים. עוד הורה רבי עקיבא לפצל את המניין הגדול להרבה מניינים קטנים, שכל אחד מהם לא עולה על 15 איש. כה דבריו (מודפס בשו"ת הגר"א במסכת נדרים דף ל"ט): "בעניין תפלה בבית הכנסת, לדעתי זה אמת שהקיבוץ במקום צר אינו נכון, אבל אפשר להתפלל כתות כתות ובכל פעם במתי מעט, ערך ט"ו אנשים". ואף ציין כי אם מי מהמתפללים מסרב לציית להוראה, מותר להלשין עליו לשלטונות. כה כתב: "אל יניחו לאהר לבוא לשם עד אחר ישלימו הם, ואם יסרבו טוב להעביר לרשויות דפה".

עוד הורה רבי עקיבא לומר לאחר התפילה בשחרית וערבית מספר מזמורי תהילים, ואחר כך את הנוסח: "קל רחום שמך", "ענונו", "מי שענה", ו"יהי רצון אחר התהילים", ולהזכיר בתוכו גם על המלך ירום הודו, וזרעו ושריו, וכל שוכני ארצו. כן כתב הרב כי יש לומר בבוקר ובערב פרשת התמיד בצבור, כל נוסח פרשת הקטורת. רבי עקיבא הורה לקצר משמעותית את התפילות עצמן, וקבע הפסקה ארוכה בין תפילה לתפילה. רבי עקיבא נקט בשיטה של שיתוף פעולה עם המשטרה המקומית, ועל כן הוכנסו שוטרים לתוך בני הכנסת כדי לפקח על הסדר ולמנוע צפיפות בשעות הכניסה והיציאה. כמו"כ הורה הגאון כי על כל אחד לשתות משקה חם לפני תפילת שחרית, זאת למרות ההלכה שלא לטעום דבר לפני התפילה. באמצעות צעדים אלו תרם רבי עקיבא איגר באופן משמעותי לצמצום מספר הנפגעים בפוזנה בהתפרצות זו של המגפה, וקיבל על כך מכתב הוקרה מפרידריך וילהלם השלישי, מלך פרוסיה.

במדרש קהלת (קהלת רבה פרשה יב) "אמר ר' לוי למה קורין אותו דָּבָר, דדביר טבין עם בישין. מבואר מדברי חז"ל שעיקר הדָּבָר בא לכלות את הרשעים, אך כדי שלא יהיה הדבר גלוי ומפורסם שהרשעים מתים, שהרי אז תבטל הבחירה, הדָּבָר מכלה גם כשרים, ובכל אופן, כל הנפטר במגיפה, אף שהוא נמנה עם הכשרים, הוא על פי חשבון מדוקדק בשמים, אלא שאין אנו יודעים את כל החשבונות, כי אין הקב"ה רוצה שנדע את כל החשבונות. וכיון שכך, אין אנו מחויבים לדעת את כל החשבונות; עלינו רק לדעת שהכל הוא בחשבון מדוקדק ושהוא מביא טוב לעולם, והנה, אחר שהגענו להכרה כי הדָּבָר אינו בא לעולם לחינם, אלא מטרה ברורה יש לו, אם כן ברור הדבר שאין לנו להיכנס בגלל כן לבהלה מצד אחד, ומצד שני אין לנו להסיח דעתנו ממנו. אלא עלינו להתבונן בדבר ולברר על פי דברי חז"ל מה מוטל לנו לעשות בעת כזאת, וכשנעשה את המוטל עלינו, נמשך להיות בשמחה ולצפות לישועת ה'.

ואחזור על דבריי שנכתבו בשבוע שעבר כדלהלן: הרב גמליאל רבינוביץ' אמר באחד מדרשותיו כיצד ניתן להינצל מן מגיפת הקורונה: "יש מחלה ושמה קורונה, מגיפה, אנחנו צריכים לשמור שזה לא יגיע, אני מבטיח לכם, תשמעו, בברכת הכהן, מי שמתפלל במניין הוא בחדר הגנה זה הבונקר והמקלט מהנגיף, לא יאונה לו כלום, לא לו ולא לכל משפחתו, תרחמו עליכם. אני אומר לכם מי שמתפלל במניין הוא בחדר מוגן ומקלט ולא יהיה עליו ולא על משפחתו, תקבלו בריצונות להתפלל במניין ולא לדבר בתפילה, לא לצער את בורא עולם, יהיה לכם שמירה לכם וכלל משפחתכם, תעשו את זה ותצליחו!"

זכינו לרופאים יהודים שומרי תורה ומצוות, ואף למתנדבי ארגון "הצלה" השומעים בקול דברי העיר, ששם עומדים אנשים חכמים ואחראים ובראשם הרבנים גדולי התורה שליט"א, לכן חובה ומצווה על כל על שומרי המצוות, להישמע להוראות הכוללות בין השאר איסור התקהלות יותר מעשרה גברים לתפילה או בחתונה וכדומה או אפילו להתפלל בבית ביחידות, מחשש להידבקות במחלה הנוראה המפילה לא עלינו חללים בעולם כולו.

לפני כאלפיים שנה לימדו אותנו חכמים (ברבי ענין כנס גלן" (ב"ק ס' ב') "דבר" הוא כינוי לכל מוות שאינו טבעי. מגיפה שמפילה חללים רבים. במכת כרוזת במצריים נצטוו ישראל להסתגר בתים "לא תצאו איש מפתח ביתו" (שמות י"ב כ"ב) ולא להיפגע ממלאך המוות. גם היום חשוב להיכנס בבידוד, ולשמור בקול דברי חכמים. יהי רצון מלפני אבינו שבשמיים, הרופא לכל תחלואי עמו ישראל שתתמלא ברחמים על כל יושבי תבל, והגן עליהם מכל גזירות קשות ורעות המתרגשות ובאות לעולם, ותצילנו מכל נגע מגפה חולי ומחלה. וכל החולים שנדבקו במחלה תרפאם רפואה שלימה ושלח מרפא וארוכה ותעלה ברוב חסד וחנינה וחמלה לכל החולים שנדבקו במחלה הזאת, עמוד נא מכסא הדין ושב על כסא הרחמים, ותכנס לפנים משורת הדין, ותבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות, "וְיַעֲמֵד פְּנֵיךָ וְיִפְלֵל וְיַתְעַצֵּר הַמַּגֵּפָה", וגזור עלינו גזירות טובות ישועות ונחמות למען רחמיך, ותקטר רוע גזר דיננו, וייקראו לפניך זכיותינו, קומה עזרתה לנו וּמְדֵינוּ למען חסדיך. שמע נא לקול תחינתנו, כי אתה שומע תפלת כל פה, ברוך שומע תפלה. אמן.

הערה

זמני השבת

- הדלקת הנרות: 5:59
- מנחה וקבלת שבת: 6:14
- עלות השחר: 4:48
- נץ החמה: 6:00
- שיעור דף היומי א': 8:00
- סוף"ז ק"ש: 8:27 - 9:03
- שחרית: 9:00
- חצות: 12:07
- מנחה וסעודה ג': 6:00
- מוצש"ק להגאונים: 7:06
- מוצש"ק לר"ת: 7:30
- שיעור דף היומי ב': 8:30

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל העניינים או להנצחת קרוביכם.

kehiladivreichaim@gmail.com

נדבת

מצסת גלילין ופצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

הנה מקסוויל ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

ויקהל משה את עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כתב האור המייסד הק' זה לשונו "בספר הזוהר אמרו שהקהיל האנשים להפרידם מהנקבות לצד שהיה השטן מצוי בינם לבל זיקם ח"ו ע"כ ומן הסתם לא יכחיש שלא נזדמנו הנשים לשמוע דבר ה' ופרט להביא נדבת המשכן וכן הוא אומר ויבואו הנשים על הנשים, אלא יכוין לומר כי הקהיל האנשים בפני עצמן והנשים בפני עצמן ולא באו יחד ולא עמדו במסיבה אחת, והכתוב רמז הדברים בייחוד תיבת בני שלא צריך לומר אלא את כל עדת ישראל" עכ"ל, והוא מוסר השכל ומה הדור דעה היה צריך להפריד ביניהם שלא יזיקו ח"ו, עאכ"כ בדורות הבאים.

עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

בהרבה ספרי תלמידי הצעש"ט מובא שהלשון "עדת" רמז לעדים [התכשיטים] שהוסרו מבני ישראל אחר חטא העגל, ומבואר בתוס' שבת פ"ח שהם קרני הוד, שמשה קיבל את זה מהקב"ה, וכ' האריז"ל שביום השבת משה מחזירם לבני ישראל, ומפרש לפי"ז ישמח משה במתנת חלקו וכו', וי"ל לפי מש"כ רש"י בפרשת דברים ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, זו משלי, וי"ל הכונה לפי המגלה עמוקות פרשת אמור אופן ל' שבשבת יש כ"ו שעות שעה קודם ואחריו משום תוספת על הכ"ד שעות כנגד שם הוי"ה, וידוע שבשעת בריאת העולם היה צריך להיות סדר האלף בית אף ב' בלי ה', ונמתק לאלף בית, ואות ל' רמז לכ"ו כמבואר בטור שכך כותבים אות ל', כי מלמטה וו' למעלה, וזה כ"ו שעות של שבת הנרמז באות ל', וזוה נמתק כי יגורתי מפני האף והחימה, ושפיר מרומז יוסף עליכם ככם "אלף" פעמים פי' האות אל"ף נתן משה לכלל ישראל.

לֹא תַבְעֲרוּ אֵשׁ וּגְוֵי בְיּוֹם הַשַּׁבָּת:

זמכמת התורה של הגרש"ק כ' דקודם חטא העגל היה חיוב של שמירת שבת ולהזכיר שבת אבל לא עונג שבת דהיינו אכילה שתיה ושמחה שבא לתקן את האכול ושתי ויקמו לצחק והמחולות שבשעת חטא העגל, ולכן הוזכר ענין לא תבערו אש שהוא צורך אכילה ושתייה ועונג אחר מעשה חטא העגל.

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכֶה:

מקשים המפרשים הלא אין מצוה לעשות מלאכה בששת הימים, אמנם ביאור הפסוק הוא שאם ע"י עשיית המלאכה בששת ימים הוא מוסיף קצת בששת הימים כדי שביום השביעי יהיה קודש ויום מנוחה גם זה בכלל שמירת שבת, ומשום כך אומרים בכל יום היום יום ראשון בשבת וכו', ושמעתי מאיש פשוט מאוד שאביו הגיע ללונדון לפני שבעים שנה ולא היה יכול למצוא פרנסה שאין עובדין בו בשבת, כידוע שבימים אלו היה מסירת נפש ממש לשמירת שבת, והרבה אנשים לא היה להם מה לאכול ולהאכיל לבני ביתם כיון שלא מצאו עבודה שהיה אפשר לשמור שם השבת, ומשום כך רוב האנשים לא עמדו בנסיון ונעשו מחללי שבת ר"ל, והאיש ההוא שהגיע מפולין בשום אופן לא היה יכול לעבוד בשבת, מה עשה הלך לאיש א' ואמר לו תשמע לי! אתה צריך עבודה של שבעת ימים, אני מוכן לעבוד כל הליל שישי וגם ביום השישי וכל הלילה של מוצאי שבת, ובמקום זה תתן לי יום שבת ליום מנוחה, והבעה"ב הסכים, והאיש ההוא עבד שני לילות יותר, וכמוכן שאחר עבודה של ליל שישי וגם יום השישי כשהגיע לביתו היה עיף עד למאוד, והיה ישן כמעט כל השבת, אמנם מעולם לא חילל שבת! זה ג"כ שמירת שבת, וכשסיפר מעשה זו לכב' אאמור"ר זצ"ל אמר שיש רמז בזמירות שבת "והשנה משובחת כדת נפש משיבת", שלפעמים השינה בשבת הוא ג"כ שמירת שבת במדרגה גבוה מאוד.

לֹא תַבְעֲרוּ אֵשׁ:

דורשי רשימות אמרו שיש בזה רמז שלא ירבו יותר מדי באכילה ושינה ר"ת א"ש, אף שיש בזה עונג שבת אבל העיקר הוא ללמוד

ולהתפלל ולומר שירות ותשבחות לקל חי. הנציב ז"ל נכנס פעם לשיבתו בשבת, ומצא בחורים מדברים דברים של מה בכך, אמר להם שילכו ללמוד והוסיף שבת ר"ת שנתם בשבת תענוג, השיב לו בחור א' הלא אפשר לעשות ר"ת אחרת שיחה בשבת תענוג, השיב לו הנציב כ' לב חכם בימינו ולב כסיל בשמאלו, שנתם הנקודה שעל השין הוא בימין זהו חכם, אבל שיחה הנקודה שעל השין הוא בשמאל, כי השוחה דברים בטלים ומבלה הזמן הוא כסיל.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר:

פרש"י "לי לאמור לכם", וקשה הלא דבר פשוט הוא שלאמור הוא אמירה לאחרים, ולמה דוקא כאן כתב רש"י ענין זו, וי"ל דאיתא במדרש שמשה הצטער על שלא היה יכול להשתתף בבנין המשכן והכל היה נעשה ע"י בצלאל ושאר העובדים, אמנם ידוע מאמר חז"ל גדול המעשה יותר מן העושה, שהמזכה אחרים לעשות זה יותר חשוב, לכן אמר משה "ל"י פי' המצוה שלי הוא "לאמור לכם" להגיד לכם מה לעשות ולעמוד על המשמר שהכל יעשו כראוי, וממילא היה זה נחמה למשה רבינו על שלא היה יכול לעשות בעצמו.

ועפ"ז כתב צספר ליקוטי משה יעקב [מהצדיק הסנדלר מת"א זצ"ל], די"ל לכך אסור לדבר דיבורים של חול בשבת, כי משה היה מקיים בנין המשכן ע"י דיבורו במה שהיה מצווה אחרים איך לעשות המשכן כנ"ל, ובשבת הפסיק גם הוא ממלאכה זו, ממילא יש ראייה שדיבור של חול בשבת אסור.

וַיִּכְלֹא הָעָם מֵהִבְיֵא:

איתא צמקורה שני פעמים כתיב ויכלא א' כאן ופעם השני כתיב ויכלא הגשם מן השמים, רמז למה שאמרו חז"ל בתענית ח: אין הגשמים נעצרים אלא בשביל פוסקי צדקה רבים ואינם נותנים, וזה מה שאמר ויכלא העם מהביא מה שפסקו ליתן אזי ח"ו ויכלא הגשם מן השמים.

ובדרך אחר י"ל שבאמת בני ישראל רצו ליתן יותר ויותר אמנם המלאכה היתה דים, ונשאר הרצון ליתן יותר, וכמו ויכלא הגשם מן השמים אין הכונה שלא היה עוד גשם בשמים רק הקב"ה ציוה לעצור ירידת הגשם, אמנם נשאר הרבה גשמים למעלה, כמו כן נשאר התשוקה והרצון ליתן כנ"ל.

וְכָל הַיְשׁוּשִׁים אֲשֶׁר נִשְׂא לְבָן אֲתָנָה בְּזוֹחֵמָה לָמוּ אֶת הָעֵזִים:

יריעות העזים לא היו נראים, כי על המשכן היו יריעות המשכן העשוי מתכלת וארגמן תולעת שני ושש, ומלמעלה עורות תחשים, נמצא שבין מלמטה ובין מלמעלה לא ראו יריעות עזים, והנה בדרך כלל אדם העובד עבור הכלל רוצה שיכירו במעלותיו ופעולותיו וכולם יהיו משבחים ומפארים אותו, ואם אין רואים מה שעשה הלא לא ישבחוהו כראוי, אמנם מי שעושה לשם שמים ממש, יודע שהעיקר מה שרואים שמים ומה שנצחי זה קובע ולא מה שמדברים בעוה"ז, ולכן הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה הבינו שאין נפק"מ אם רואים פעולתיהן או לא, העיקר שנעשה כיסוי עבור המשכן.

וּלְזוֹחֵב מִזְשׁוֹבוֹת לַעֲשׂוֹת וּגְוֵי:

כתב השפ"ת אמת שהאדם הוא משכן מעט מקום הראוי להשראת השכינה, והרבה פעמים נתעורר האדם ויש לו מחשבות טובות להאדם לעשות איזה פעולה טובה או ללמוד יותר או להתפלל ביותר כונה וכדומה, אמנם בפועל קשה לא להוציא מחשבתו מכא אל הפועל, לזה ציוה הקב"ה ולחשוב מחשבות לעשות שהמעשה לא יהיה נפרד מן המחשבה והדעת.

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה:

במלך רצה כתב על הפסוק אלה פקודי, הה"ד "איש אמונות רב ברכות" זה משה שהיה נאמן ה' והיה מביא ברכות על ידו, ויש לבאר מהו השייכות בין פסוק זה לפקודי המשכן, וי"ל דהנה ידוע שאין למנות ממון ללא צורך, כי אין הברכה שולט אלא בדבר הסמוי מן העין כדכתיב יצו ה' אתך את הברכה באסמך, אסמך מלשון דבר הסמוי מן העין, אמנם כל זה כשהקב"ה שולח הברכה ע"י שליח, כמש"כ "יצו" ה' אתך, דמשמע לשון ציווי ע"י אחר, אבל כשהקב"ה משפיע בכבודו ובעצמו אזי אין שום קיטרוג יכול לגרום רע לזה, [אין לטעות ח"ו שע"י שליח אין הקב"ה משפיע הענין בעצמו, אלא כמו שמבואר בריש תענית ג' מפתחות ביד הקב"ה של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים, משא"כ דברים אחרים יש בחינה אחרת של השתלשלות, אבל הקב"ה משפילי לראות בשמים ובארץ ומשיגה על כל נברא ועל כל המעשים, רק ההשפעה בא ע"י השתלשלות כידוע מספה"ק], וכיון שמשה היה עבד נאמן של הקב"ה וקיי"ל יד עבד כיד רבו יותר משליחות, ואם הברכה בא על ידי משה הוא כמו שבא ההשפעה מהקב"ה בכבודו ובעצמו, וא"כ הברכה שולט אפילו על דבר שבמנין, וזה מה שהמדרש מקדים לפרשה זו, שלכאורה יקשה למה מנו את כל הכסף והזהב הלא הברכה שולט רק על דבר הסמוי מן העין, לזה תי' שמשה היה עבד נאמן, וא"כ הוי כבא מיד הקב"ה בעצמו דיד עבד כיד רבו, ושפיר הברכה שולט גם על דבר המנוי.

המפרשים העירו על הא דמצינו שאין חשבון על מה עשו עם הזהב, אבל עם הכסף והנחושת יש חשבון מדויק מה עשו עמהם, ואמר הגאון רבי מאיר שפירא ז"ל דבאמת מצינו שנתנו הרבה זהב להעגל ולא ביקשו שום חשבון, ולא עוד אלא שנתנו הרבה זהב ויצא רק עגל קטן, ולמה לא טענו שרוצים לידע לאן הלך הזהב, אמנם הענין הוא שבדרך כלל העשירים הנותנים צדקה בעין יפה ורוח נדיבה אין הם מקפידים על המוסדות שיתנו להם חשבון מדויק מה עושים עם הממון כי הם טובי עין, אבל דוקא הקמצנים הנותנים מעט אמנם אומרים הרבה ורוצים לידע בדיוק כל החשבונות ודורשים וחוקרים אצל מנהלי המוסדות מה עושים עם הכסף ויש להם טענות ועצות וכו', כי הם צרי עין, וזה רמז כאן התורה, דאותן שנתנו זהב הם ויתרו על חשבון המדויק, אבל כסף נתנו גם הקמצנים [דמחצית השקל כולם נתנו] ונחושת הם הקמצנים, הם רצו לדעת חשבון מדויק, אמנם בשעה שאותן קמצנים מבזבזין הרבה כסף עבור העגל הזהב שלהם, אין הם מרגישים בכלל כמה כסף הם נותנים ומה התועלת, שלא נשאר רק עגל קטן, שכל העולם הזה אינו שוה כלום, ובעוה"ר כן הוא דרכו של עולם, ויש למנוע מלהטריח הגבאי צדקה בחינם, ועכ"פ מוטב שלא יתן הפרוטות שנותן מלגרום עגמת נפש בחינם וד"ל.

אמנם כדרך הצדיקים תלמידי הצעש"ט הק' ללמד זכות על בני ישראל מובא בכמה ספה"ק הטעם למה לא ביקשו חשבון על העגל הזהב, כי באמת בני ישראל בעומק הלב לא רצו העגל ולא חשבו שבאמת יצא עגל, וכיון שיצא עגל קטן היו שמחים שלא היה יותר גדול, לכן לא שאלו על חשבונות.

ואת האלף עשה ויום לעמודים:

פרש"י ששכח אלף תשנ"ז מה לעשות עמהם והשתמש בהם לווים, ופי' הגה"ק מקאלק ז"ל שהענין מה ששכח הוא שידוע כ"א לפי מדרגתו כן הגיע כספו, הגדול ביותר הגיע כספו לבית קודש הקדשים, והפחות לשאר חלקי המשכן או לחצר, ומ"מ נשאר ארף תשנ"ז שלא ידע מה לעשות עמהם כי לא היו ראויים כלל להיות במשכן, החליט לעשות מהם ויום לעמודים דהיינו שיחזקו העמודים, כי בזה שמחזקין

לתלמיד חכם או לצדיק, זה מגין עליו אפילו אם אינו ראוי לכלום.

ואת האלף וגו' מה שכתב רש"י הנ"ל שמאה ככר של כסף השתמש משה לאדנים אמנם נשאר אלף תשנ"ז יותר מזה ושכח מה לעשות עמהם, כתב הסתם קופל דבר נפלא מאוד, דמבואר בזוהר הקדוש פרשת נח על הפסוק בשש מאות שנה לחיי נח וגו' דזמן ביאת המשיח מתחיל אחר חמשת אלפים וחמש מאות שנה [משנת ה' ת"ק] והציאל הרמז"ן בפרשת בראשית וגם צלור הקיים הקלוש פרשת צו הביאו ומבאר הדברים בראיות מדברי חז"ל עיי"ש, [ועיי'ן שו"ת מס"ס ח"ו סימן ס"ו מש"כ על דברי הרמב"ן הנ"ל], והנה אדן בגימטריא נ"ה ומאה אדנים היו במשכן דהיינו מאה פעמים נ"ה סך הכל ה' אלפים וחמש מאות, וזה רמז לזמן בנין המקדש השלישי, אמנם מזמן ההוא עד ששת אלפים באותן חמש מאות שנה לא נודע מתי יהיה זמן הגאולה ואפילו משה רבינו לא ידע הקץ שהוא טמיר ונעלם מעין כל, וזה מה שאמרו חז"ל שמשה ידע שמאה פעמים אדן אז מתחיל זמן הגאולה, אמנם לא ידע מהנשאר, מה עשה, נטלם עבור ויום לעמודים דהיינו שבאותו זמן צריכים לחזק העמודים שעליהם העולם עומד, ולעבוד את ה' ביתר שאת כדי להכין בכל רגע שפתאום יבוא הגואל כמו שאמר הנביא בסוף מלאכי.

הכיוור נעשה במראות הצובאות, וכתב צספר משיבת נפש לרצינו יוסטן לוריא שהטעם כדי שישתכלו בהם הכהנים בבואם אל האהל מועד לראות שלא ימצא רבב או דבר מגונה על בגדיהם לקיים את הפסוק הכון לקראת אלקיך ישראל.

כי כל ענין הכיוור הוא הכנה למצוה, ובזה יובן מש"כ צספר לזנוס לתורה שבכל לילה השקיעו את הכיוור לבארה של מרים ונסע עמם ככה, כי מרים זכתה להכיא את השראת השכינה ע"י החיזוק והעידוד שנתנה לעמם ויוכבד ועי"ז שרתה שכינה בישראל, וכן הכנה למצוה מביא קדושת המצוה כמבואר בשפ"א פרשת בא.

ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה:

והמפרשים לייקו דהסדר היה צריך להיות מקודם ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' ואח"כ ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד, ופי' הגרש"ק דקיי"ל העוסק במצוה פטור מן המצוה, ובשעה שעסקו במלאכת המשכן היו פטורים מכל המצות, ואחרי אשר גמרו מלאכתן חזרו להיות חייבין במצות, ולזה כתב ותכל כל עבודת המשכן, ואחרי כן ויעשו בני ישראל שאר המצות.

ובאופן אחר כתב צכס הצבי דכיון דתכלית המשכן היה לכפר על חטא העגל היה אפשר לחשוב אחרי שנגמר בנין המשכן נתכפר להם וא"צ לדקדק עוד במצות ה', לכן אמר הפסוק שגם לאחרי אשר נגמר המשכן הוסיפו בתורה ומצות ה' לעשות ככל אשר צוה ה', כמו כן לא יחשוב אדם אחרי יוכ"פ שכבר נגמר הכפרה, אדרבה זה התחלה לשאר ימות השנה להיות מוסיף והולך, ולכן הימים הנוראים וימי התשובה הם בתחילת השנה ולא לבסוף, כי הם ימי כפרה והתחלה, וצריכים להיות מעלין בקודש.

בדרך צחות וליצנותא דע"ז, כשכנו בווינא את הטעמפל הריפורמי כתבו על ראש הדלת באותיות זהב את הפסוק "וכבוד ה' מלא את המשכן", פעם אחת עבר המהר"ש מיות דרך הטעמפל וראה מה שכתבו אמר היה ראוי להם לכתוב חלק הראשון של הפסוק "ולא יכול משה לבוא אל המשכן".

לע"נ

הרה"ח ר' חוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזנוניס זצ"ל

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר אנו בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא בעל מעשים נפלאים וכבירים, העסקן החשוב העוסק בצרכי ציבור באמונה, העושה את עבודתו בגבאות עבור בית מדרשנו בנאמנות, הארי 'לייב' שבחבורה, מעוטר בכל מידה נכונה, ה"ה

ר' אריה לייב פרידלאנדר הי"ד
 לרגל השמחה השורה במעונו
בנישואי בנו הבה"ח אלעזר הי"ו עב"ג בת ר' אליעזר יעקב גרוסנאס הי"ו
 בשעתו"מ ולמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכה לבנות בית נאמן בישראל, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא מתוך בריות מעליא. אכ"ר

העלייה לתורה תתקיים אי"ה ביום השבת בבית מדרשנו

כסא דברכתא נביע בזה מעומק לבנו ונפשנו, בשיר ושבחה, בגילה ורננה, וברגשי הערצה קדם מעלת כבוד מורנו ומאורנו, מרביץ תורה לעדרים בהשכל ובתבונה, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות, סיני ועוקר הרים, מעלה פנינים יקרים מפז, מרגינתא זכה ומאירה, כל מגמתו להגדיל תורה ולהאדירה, ה"ה הרה"ג רבי **חיים אהרן צבי היילפרין שליט"א** וכל המשפחה הנכבדה והרוממה שיחי' לרגל השמחה השורה במעונו בהולדת הנין בן לנכדו הרב שמואל יצחק ארנסטר שליט"א בן הרה"ג ר' הרב הגאון הרב פינחס ארנסטר דומ"צ ור"מ דקהל מאור חיים בצפת עיר הקודש וחתן חדב"נ הרה"ג ר' מנחם מענדיל הגר שליט"א בשעתו"מ ולמזל"ט

יתן השי"ת שיזכו לראות רב נחת דקדושה לאורך ימים ושנים מתוך נחת והרחבת הדעת, ויזכו לגדל בנים ובני בנים בתורה ויראת שמים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ויזכו לרוב שמחות ונחת ברננה מתוך הרחבת הדעת ורב אונים על דרך התורה והחסידות מתוך חדווה הרחבה וכל מילי דמיטב, אכ"ר

מעומק לבכנו נביע את מיטב ברכותינו ואיחולנו אל מעלת האי גברא רבא יקירא, רודף צדקה וחסד, פותח ביתו לאכסניה של תורה, הוא הגבר אשר משים לילות כימים עבור קדושת חינוך ילדינו היקרים שיחיו, כבוד ידידנו הדגול,

ר' יעקב קאפיל שפרונג הי"ד
 לרגל השמחה השוריה במעונו בהולדת נכדו בשעתו"מ ובמזל"ט

לחתנו ר' **דוד פרייפעלד הי"ו**
 יהא רעוא מן קדם אבוהון די בשמיא שיזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח במידה מרובה וגדושה מתוך חדווה והרחבת הדעת ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא לטובה ולברכה, אכ"ר

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר אנו בזאת מעומקא דליבא אל ידידנו בעל מעשים נפלאים וכבירים, העוסק בצרכי ציבור באמונה הוא הגבר אשר משים לילות כימים עבור ארגון החסד "זכרון מנחם", רודף צדקה וחסד, ה"ה

ר' אלחנן שמעון (אלי) זלינגער הי"ד
 לרגל השמחה השורה במעונו
באירוסו בתו שתחי' עב"ג הבחור יוסף דאהן הי"ו
 בשעתו"מ ולמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכו לבנות בית נאמן בישראל, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא מתוך בריות מעליא. אכ"ר

ברגשי כבוד והערצה נשגר אנו בזאת ברכת מזלא טבא מעומקא דליבא, אל מעלת האי גברא יקירא, מקבל את האדם בסבר פנים יפות, לב טוב ומיטיב לכל, מעוטר בכל מדה נכונה, כבוד ידידנו

ר' ברוך מרדכי הירש הי"ו
 ולאביו הרה"ח המפואר ר' יואל הלל הירש שליט"א לרגל השמחה השורה במעונם

בהיכנס בנו / נכדו הבה"ח **אלימלך פנחס ני"ו** לעול תורה ומצוות בשעתו"מ ולמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכה חתן דנן ללמוד ולקיים את כל דברי התורה, ולגדול לתורה ולחופה וליראת שמים, בנהורא מעליא מתוך בריות מעליא. אכ"ר

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר אנו בזאת לכבוד מעלת כבוד ידידנו הדגול והיקר, איש רב פעלים בעל מעשים נפלאים וכבירים, רודף צדקה וחסד, מקבל את האדם בסבר פנים יפות, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ה"ה

ר' רפאל בודעשעווסקי (ביוד) הי"ד
 לרגל השמחה השורה במעונו
בנישואי בנו הבה"ח אהרן הי"ו עב"ג בת אבי מאיר הי"ו
 בשעתו"מ ולמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שיזכה לבנות בית נאמן בישראל, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא מתוך בריות מעליא. אכ"ר

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בינוש וזנבניש זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזכך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פ'ר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - נו ניסן תשע"ז

